

Besede so tuintam Cankarjeve, ona epizoda s ciganskim ženinom, kakor tudi ono prešustvo in pa pouk, katerega daje slednjič potepuh dečku, to je od Gorkega.

Slednjič prideta še dve kratki povesti istotako Milana Puglja: „Anžicek“ in „Evelina in Lina“. Prva je presurova in robata, v začetku in na koncu se kaže vpliv Cankarjevega sloga, v povesti sami se ga oprostijo. Najboljša in v resnici vredna svojega mesta je tretja „Evelina in Lina“. Opis gostilne „Pod skalo“ in tudi hotela „Pri zvezdi“ je v žanru Gorkega. Lepo je razvita in psihološko utemeljena ona dvojna stran Gabrove duše: s srcem išče Eveline, dasiravno mu razum pravi, da ne zahaja za njo. Slednjič pa vendar zmaga srce. Ta kontrast je lepo razvila Olga Kobilarjska v prijetni humoreski „On in Ona“. Dr. L. L.

Knezova knjižnica je prinesla poleg že posebej omenjene Cankarjeve povesti „Novo življenje“ tudi še življenjepis prof. dr. Vatroslava Jagića, ki ga je napisal prof. dr. Janko Šlebing (str. I—XIV) in Golarjevo povest: „Dve nevesti“ (str. 92—116).

Prof. dr. Šlebing pravi na prvi strani tega življenjepisa, da je „v naslednjih vrstah očrtal v velikih potezih tok Jagićevega življenja in podal kratko vsebino njegovega plodonosnega delovanja.“ Toda potem se pripovedovanje naenkrat pretrga z letom 1870., ko je Jagić postal „žrtev mažaronske lopovščine“. Škoda, da je drugače dobro zastavljen in začel spis ostal pretrgan ravno na točki, kjer bi postal za Matične člane najbolj zanimiv in odkoder se pravzaprav šele pričena delovanje in življenje Jagićevo. Ker so viri za Jagićevo delovanje in življenje primeroma lahko pristopni in dobro zbrani — omenjam samo letnike Archiva, dalje Ljapunovo delo o Jagiću in „Jagičev zbornik“, kjer nam je prof. Pastrnek podal natančno bibliografijo njegovih del — bi bilo želeli, da bi podala „Matica“ popolno biografijo Jagića.

Golarjeva povest „Dve nevesti“ se čita gladko in prijetno. Motiv ima isti kot Goethejev Erlkönig, samo da je pri Goetheju majhen deček, katerega ubije prebujna domišljija, pri Golarju pa odraslo dekle. Kar je pri otroku verjetno in mogoče, je pri odraslem človeku neverjetno in nemogoče. Dalje je Goethe vklenil snov v obliko kratke balade, kar je na vsak način primerneje kakor pa za primeroma dolgo povest. Ugaja pa pri Golarjevi povesti oni naivni otroški ton, zlasti v začetku, in pa zdravi, kmečki realizem. Zlasti lep je prizor, ko Andrejko snubi Mirtovo Tončko. Konča se Golarjeva povest popolnoma kot Goethejev „Erlkönig“.

Prevodi iz svetovne književnosti. Faust, spisal W. Goethe, tragedije prvi del, poslovenil Anton Funtek. V prevodih iz svetovne književnosti nam je podala Matica letos eno najslavnejših svetovnih del, globoko Goethejevo tragedijo „Faust“. Podala nam je

samo prvi del, a nimamo nič proti temu, da nam ni podala celote. Drugi del je brez dvoma slabši od prvega in ako bi nam „Matica“ prinesla oba dela, bi knjiga močno narastla in bi se najbrže toliko manj čitala. Seveda imamo tako v slovenskem prevodu delo brez nadaljevanja in konca in dejanje ni razvito do logičnega zaključka, ki je pa tudi v izvirniku precej slab.

V oceno posameznosti se tu ne moremo spuščati. Splošen vtisk prevoda je dober. G. Funtek je, kot težko kdo drug med nami, sposoben za to nalogo. Ne samo, da ima v oblasti slovenski jezik in da je sam pesnik, on ima tudi veliko vajo in, kar je treba pri naših razmerah posebno poudariti, mu pri pisateljskem delovanju ni žal truda. Gospod Funtek je prevajal z veliko marljivostjo, to moramo predvsem priznati. Lep slovenski jezik in velika natančnost v primeri z izvirnikom sta glavni vrline slovenskega prevoda „Fausta“.

Seveda ne trdimo, da dosega prevod izvirnik.

V tem slučaju bi moral prevajevalec biti sam pesnik ravno tolike tvorne sile kot je bil Goethe in potem bi nam on podal ne prevod, ampak izvirnik. Prevod vsakega velikega umotvora mora že po svoji naravi zaostajati za izvirnikom. Slabosti Funtkovega prevoda sta zlasti, da se je preveč oklepal izvirnika, tudi tam, kjer bi se lahko svobodneje razvil, in pa, da je preveč izbran, rekel bi, salonski, v svoji dikciji, tudi tam, kjer i izvirnik i stvar sama zahtevata manj opiljeno in bolj drastično ljudsko govorico. N. pr. dijak, hiteč iz mesta, reče svojemu tovarišu: „und eine Magd in Putz, das ist so mein Geschmack“. Funtek je prevedel: „in dekla praznična, okus je moj že tak.“ Sploh se opazuje to vedno, da je v slovenskem prevodu jezik bolj izbran in umeten in da se je tako zatrl prvotni krepki, surovi, večkrat drastični kolorit izvirnika.

Dr. L. L.

Slovenske novele in povesti. Dio I. Uredio dr. Fran Ilešič. Izdala Matica Hrvatska.

POTRES V ITALIJI: PREBIVALSTVO SE SELI IZ RAZRUŠENEGA MESTA